

Vyspynska N. M.

IMPLEMENTATION OF METHODOLOGICAL RECOMMENDATIONS
FOR TEACHING FUTURE MUSICIANS ESP VOCABULARY THROUGH LISTENING

Modern world requirements to specialists in different fields are increasing. Speaking English language is considered a necessity now, especially for students of music faculties, who have possibilities to perform, play in the orchestras and bands, attend different work-shops, study and be apprentices around the globe. To successfully communicate in foreign academic and professional circles a musician must acquire ESP vocabulary. Vocabulary teaching has been an issue in various scientific researches in native and foreign methodology, which define the essence of lexical skills, suggest different stages, approaches and exercises for teaching ESP vocabulary. On the other hand, listening came into focus quite recently, but has been considered the main source of language acquisition ever since. However, only few scholars considered teaching vocabulary through listening. Having analyzed scholarly researches and articles, we concluded that teaching future musicians ESP vocabulary through listening has not been an object of study among native and outland researches. In this article we give methodological recommendations for teaching future musicians ESP vocabulary through listening, influenced by native and foreign language teaching practice. The peculiarities of the suggested methodology are the cyclic pattern of the educational process, interactive processing of the input, situational approach to teaching ESP vocabulary, complex improvement of listening and lexical skills, use of strategies in listening comprehension, individual and group activities. Suggested exercises provide examples of everyday and professional communicative situations. The results of the research can be used for further study of the issue, when teaching foreign language through listening to students of other faculties.

Key words: professionally directed lexical competence, listening comprehension, listening skills, listening text, listening strategies, lexical items, methodological recommendations, music student.

Дата надходження статті: «07» вересня 2018 р.

УДК 378.148

Гребенюк Л. В.*

**ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДЛЯ УЧАСТІ В МІЖНАРОДНИХ
ОПЕРАЦІЯХ З ПІДТРИМАННЯ МИРУ І БЕЗПЕКИ**

У статті розглядається питання формування іншомовної культури майбутніх офіцерів Збройних Сил України (ЗСУ) в процесі їхньої підготовки для успішної участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки.

Одним із важливих чинників формування зовнішньої політики держави та посилення політичних зв'язків з НАТО, ООН та ЄС є залучення військовослужбовців ЗСУ до міжнародної діяльності щодо встановлення миру та безпеки у світі. Саме тому автором статті здійснено спробу сформулювати та розкрити змістову частину (знання, вміння, навички) іншомовної культури майбутніх офіцерів.

Аналізуючи попередні дослідження та існуючі підходи до підготовки військовослужбовців, автор показує якими специфічними знаннями повинен володіти військовослужбовець для успішного виконання завдань багатонаціональних штабів, урегулювання конфліктів мирними засобами, здійснення превентивних заходів щодо їхнього уникнення та підтримання колективної безпеки у світі. Беззаперечним є і той факт, що вдосконалення професійних якостей військовослужбовців-учасників міжнародних операцій передбачає подальше впровадженням іноземного досвіду в Україні. Це позитивним чином вплине на якість підготовки сучасного офіцера та його швидку адаптацію до переходу на військові стандарти НАТО.

*© Гребенюк Л. В.

Ми дійшли висновків, що якісне формування змістової частини іншомовної культури майбутніх офіцерів допоможе учасникам міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки швидше адаптуватися до складних умов перебування, досягти взаємосумісності в роботі з документацією та обробкою інформації, ефективно взаємодіяти з іноземними колегами та уникати непорозумінь щодо їхніх культурних особливостей, адекватно оцінювати ситуацію та ухвалювати відповідні практичні рішення, що дозволить уникнути втрат та каліцтва особового складу під час виконання покладених на них завдань миротворця, уникати ризиків зіткнення з терористичними групами, транснаціональними злочинними угрупованнями та вороже налаштованими бійцями народного ополчення.

Ключові слова: міжнародні операції, мир і безпека, колективна безпека, іншомовна культура, специфічні знання, взаємодія.

Порушення принципів міжнародного права та розпалювання збройного конфлікту Російською Федерацією зумовило виникнення нових викликів для ведення асиметричної війни та встановлення миру не тільки в Україні, а й у світі зокрема. Вищезазначені фактори пришвидшили перехід Збройних Сил України (ЗСУ) на військові стандарти НАТО та активізували євроінтеграційні процеси нашої держави. Участь особового складу ЗСУ в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки відіграє важливу роль у зміцненні позицій України на міжнародній арені, розвитку зовнішньополітичних зв'язків та вдосконалення професійних якостей військовослужбовців [12; 17; 18] з подальшим упровадженням іноземного досвіду в Україні. Саме тому надзвичайно важливу роль відіграє професійна підготовка майбутніх офіцерів ЗСУ з особливо загостреною увагою на формуванні іншомовної підготовки військовослужбовців [9; 10; 13].

В основі підходу до розробки змістової частини формування іншомовної культури майбутніх офіцерів Збройних Сил України (ЗСУ) для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки покладено наукові праці Агаєва Н. А. [1], Галузи Л. Ф. [2], Захарчишиної Ю. М. [3], Зимньої І. А. [4], Каленського А. А. [5], Кожевнікова В. М. [6], Петько Л. В. [11], Слюсаренко Н. В. [14]. Хацановського В. С. [15]. Зокрема, Зимня І. О. пропонує цілісну концепцію мовної діяльності в лінгвопсихологічній трактовці, яка включає розгляд предмета, засобів, способів і механізмів здійснення цієї діяльності [4].

Мета статті – сформувати та розкрити змістову частину (знання, уміння, навички) формування іншомовної культури в майбутніх офіцерів Збройних Сил України для участі в миротворчих операціях.

Аналіз літературних джерел наукових досліджень та практика професійної діяльності військового в бойовій обстановці в сучасних умовах проведення міжнародних військових операцій показує, що спілкування в умовах такого інформаційного простору специфічним чином впливає на аналіз ситуації для прийняття й реалізації практичного рішення по веденню миротворчих операцій у системі об'єднаних міжнародних миротворчих сил, що пов'язано може бути із реальною втратою життя, отриманням каліцтва.

Військовослужбовцям Збройних Сил України для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки необхідно володіти іноземною мовою на рівні СМР-2 відповідно до міжнародного договору STANAG 6001 про рівень володіння іноземною мовою військовослужбовцями.

Зимня І. О. вперше в контексті умовної підготовки детально з науково-практичної точки зору обґрунтовує речовий акустичний сигнал у сукупності визначення його параметрів, текст як продукт мовленнєвої діяльності та особливості його сприйняття й розуміння [там само].

На доцільність поєднання навчання і виховання, зокрема у формуванні

професійного орієнтованого навчального середовища вивчення іноземних мов, наголошує Петько Л. В. [11]. Автор на численних прикладах доводить необхідність та переваги «виховного навчання», що особливо важливо з точки зору нашого дослідження формування іншомовної культури в майбутніх офіцерів у процесі практичної підготовки [там само].

У результаті формування іншомовної культури майбутні офіцери ЗСУ повинні отримати специфічні знання, уміння та навички.

Знати:

- основні особливості англійської мови на всіх рівнях ієрархічної будови (фонетичному, морфологічному, лексичному, синтаксичному);
- правила побудови розповідних, питальних, наказових та окличних речень;
- граматичні конструкції та їх вживання;
- правила читання та вимови базових слів та словосполучень військової тематики;
- сучасну термінологію щодо озброєння та техніки сил (країн) учасників міжнародних операцій;
- термінологічний мінімум для можливості професійного спілкування іноземною мовою;
- особливості передачі інформації військового, військово-політичного та військово-технічного характеру;
- спільні та відмінні риси різних стратегій читання англійських першоджерел (ознайомлювальне, пошукове, реферативне), аналітико-синтетичні прийоми переділу першоджерел для подальшої передачі його змісту (план, анотація, реферат);
- алгоритми діяльності майбутнього офіцера ЗСУ в різних екстремальних мовних ситуаціях під час виконання завдань;
- правила оформлення та ведення документації англійською мовою відповідно до штабної культури;
- аббревіатури та їхнє значення, які використовуються під час ведення радіотелефонного зв'язку, радіообміну та в повсякденному спілкуванні учасників міжнародних операцій;
- тактичні знаки, перерахунок калібрів та американських одиниць виміру та ваги для взаємосумісності проведення розрахунків та нанесення обстановки;
- особливості національної культури спілкування англійською мовою з іноземними колегами під час участі в міжнародних операціях;
- мовну культуру, історію та реалії країн та організацій, де англійська мова визначена як державна або робоча мова.

Мати навички:

- високого рівня мовної культури;
- розмежування інформації одержуваної іноземною мовою за галузями діяльності;
- читання, аудіювання та перекладу текстів країнознавчої та військової тематики;
- анотації та реферування текстів професійної тематики;
- монологічного та діалогічного мовлення (дотримуючись нормативної вимови й використання широкого запасу загальнонаукової й спеціальної військової лексики) відповідно до обраної професії;
- адекватного перекладу й розуміння газетних і журнальних текстів з навчально-професійної та соціокультурної комунікативних сфер;
- спілкування англійською мовою з іноземними колегами в нестандартних мовних ситуаціях в умовах дефіциту часу;
- високої емоційної стійкості до діяльності в нестандартних мовних ситуаціях;
- швидкого знаходження й виокремлення необхідної інформації англійською мовою в умовах дефіциту часу.

Уміти:

- правильно вимовляти англійські звуки, артикулювати слова й словосполучення;
- читати просту автентичну літературу знайомої тематики (військової), «однозначні, тексти, що можуть містити описи осіб, місць та речей;
- розуміти висловлювання різноманітної, але чітко визначеної тематики: особисті та сімейні новини, суспільні справи особистого й загального характеру, повсякденні робочі питання, у яких надається опис осіб, місць або речей, а також розповідь про сучасні, минулі й майбутні події;
- складати питальні речення різних видів та давати відповіді на них відповідно до комунікативної ситуації;
- швидко та ефективно працювати зі словником для найшвидшого розуміння інформації та правильного виконання поставлених завдань;
- вести спонтанну бесіду, яка включає розширені додаткові повідомлення, а також оцінку інформації та висловлення своєї точки зору щодо почутого з її обґрунтуванням (вислів кожного співрозмовника має складатися з не менше 7 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні);
- перекладати без допомоги словника з англійської мови на українську та навпаки тексти в межах програмового мовного матеріалу;
- здійснювати в процесі перекладу граматичні трансформації, у разі виникнення труднощів знати, як застосовувати генералізацію та описовий переклад;
- за необхідності здійснювати реферативний переклад військово-технічних та військово-спеціальних текстів;
- складати короткі доповіді та здійснювати анотування після проведення брифінгів, нарад, офіційних зустрічей;
- трансформувати зміст прочитаного або прослуханого англомовного першоджерела країнознавчої військової тематики;
- знаходити необхідну інформацію англійською мовою в умовах дефіциту часу;
- чітко та зрозуміло доводити інформацію та вказівки вищого керівництва до підлеглих – учасників міжнародних операцій;
- працювати з перекладачем (англійською мовою) для ведення діалогу з місцевими можновладцями та цивільним населенням для встановлення миру в небезпечних ситуаціях;
- робити висновки, відбирати інформацію та знаходити специфічну інформацію в більш складних текстах, що стосуються власної професійної сфери діяльності.

Отже, нами було сформовано та розкрито змістову частину формування іншомовної культури майбутніх офіцерів ЗСУ, чийі навички дадуть можливість ефективніше виконувати завдання з підтримання миру та безпеки у світі. Ураховуючи отримані дані військовослужбовці зможуть покращити якість інформаційного спілкування задля збереження життя та здоров'я учасників міжнародних операцій, правильності експлуатації військової техніки. Швидка адаптація в умовах обмеження часу дозволить уникнути непорозумінь у роботі з іноземними колегами та досягти повної взаємосумісності дій щодо підпорядкування командиру.

Перспектива подальших наукових досліджень полягає в розробці професіограми офіцера Збройних Сил України, що братиме участь у міжнародних операціях з підтримання миру та суттєво покращить виконання службових обов'язків міжнародного знання.

Література:

1. Агаєв Н. А. Психологічні чинники адаптації військовослужбовців миротворчого контингенту до діяльності в особливих умовах: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.09 / Нац. акад. оборони України. Київ, 2006. 16 с.

2. Галуза Л. Ф. Формування миротворчих поглядів студентів педвузів в процесі вивчення іноземної мови: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 1998. 16 с.
3. Захарчишина Ю. М. Педагогічні умови підготовки офіцерів Збройних Сил України до соціокультурної діяльності в миротворчих місіях: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка.»Житомир, 2011. 20 с.
4. Зимняя И. А. Лингвopsиxология речево́й деятельности / Московский психолого-социальный ин-т. Москва: Изд-во «МОДЕК», 2001. 432 с.
5. Каленський А. А. Принципи та методи підготовки миротворчих контингентів і миротворчого персоналу. *Вісник Національного університету оборони України*: зб. наук. праць. Київ: НУОУ, 2010. Вип. № 1 (14). С. 34-38.
6. Кожевников В. М. Особливості підготовки до виконання миротворчих завдань у складі багатонаціональних миротворчих сил. *Військово-науковий вісник*. 2012. № 18. С. 35-46.
7. Лемешко О. Підготовка військовослужбовців до участі в міжнародних миротворчих місіях ООН. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України*. 2016. № 4. С. 120-132.
8. Інструкції з підготовки та застосування національних контингентів, національного персоналу в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки: затв. наказом Міністерства оборони України від 18.01.2016 № 23. *Офіційний вісник України*. 2016. 04 бер. (№ 16). С. 329.
9. Петько Л. В. Актуальність формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2014. Вип. 33. С. 128-141.
10. Петько Л. В. Імператив глобалізаційних перспектив – формування професійно спрямованого іншомовного навчального середовища в умовах університету. *Педагогіка вищої та середньої школи*: зб.наук.праць; за ред. З. П. Бакум / Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет». Вип. 41. Кривий Ріг: Друкарня Романа Козлова, 2014. С. 254-261.
11. Петько Л. В. Єдність навчання і виховання у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету: монографія. Київ: Талком, 2017. 337 с.
12. Рижиков В. С. Мета і принципи змісту освітнього процесу підготовки військового в сучасних умовах реформування Збройних сил України. *Науковий вісник інноваційних технологій*. 2018. Вип. 2(18). С. 36-40.
13. Слюсаренко Н., Ліпшиць Л. Формування соціокультурної особистості майбутнього судноводія на засадах компетентнісного підходу. *Людинознавчі студії*: зб. наук. праць Дрогобицького держ. педагогічного ун-ту імені Івана Франка. Серія: Педагогіка. 2014. № 29 (1). С. 173–181.
14. Слюсаренко Н. В., Сотер М. В. Теоретичні аспекти формування у студентів умінь і навичок міжкультурного спілкування при вивченні іноземної мови. *Педагогічний альманах*: збірник наукових праць. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2015. Вип. 27. С. 109-116.
15. Хацановський В. С. Методична система підготовки особового складу Збройних Сил України до миротворчої діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. акад. Держ. прикордон. служба України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2010. 20 с.
16. Pet'ko L. V. Teaching methods and the formation of professionally oriented foreign language learning environment in conditions of university. *Intellectual Archive*. 2016. Volume 5. No. 4 (July/August).»Toronto: Shiny Word Corp., Canada. Pp. 73-87.
17. Ryzhykov V. A Technology of Development of the Lawyer's Psychogram and its Meaningful and Practical Component. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. Vol. 2016. VII. Issue 1 (15) Spring. Pp. 100-108.
18. Ryzhykov V. Method of organizing lessons in the armies in the way of modern world military educational practice. *Problems of the development of modern science: theory and practice: Collection of scientific articles*. EDEX, Madrid, España, 2018. Pp. 218-228.

Hrebeniuk L. V.

INFORMATIVE PART OF FORMATION THE FOREIGN LANGUAGE CULTURE
AMONG FUTURE OFFICERS OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE
FOR PARTICIPATION IN INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY OPERATIONS

As the title implies the article describes informative part of formation the foreign language culture among preparation of future officers of the Armed Forces of Ukraine (AFU) for successful participation in international peace and security operations.

Involvement of military personnel of the Armed Forces of Ukraine for preserving peace and security throughout the world is one of the most influential factors for enhancement of Ukraine's external policy and strengthening of political links with NATO, UN and European Union as a reliable partner in this noble matter. That is why the author of the article attempted to create and reveal the informative part (knowledge, skills and abilities) of foreign language culture of future officers.

Although considerable amount of research has been devoted to analysis of the existing approaches of military personnel training, one of the most striking features of this issue is that modern military serviceman should acquire specific knowledge which he or she will be able to apply in order to complete tasks of multinational staffs successfully, to resolve international conflicts by peaceful means, to take preventive measures to avoid conflicts and to maintain collective security for sustaining peace throughout the world.

From these facts we may concluded that the informative formation of foreign language culture of future officers would help participants of international operations to adapt to difficult conditions faster, to achieve interoperability of processing data and documentation, to interact effectively with foreign colleagues avoiding misunderstanding of their cultural features, to assess adequately the situation and provide skillful decision-making that will allow to avoid losses and injury of personnel during performing the mandated tasks of peacekeepers, to avoid different risks as facing terrorist groups, transnational criminal gangs, hateful ethnic militias.

Key words: international operations, peace and support, collective security, foreign culture, specific knowledge, interaction.

Дата надходження статті: «15» вересня 2018 р.

УДК 378.091.3:[81'243:338.48]

Івасів Н. С.*

**ЗМІСТОВИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА**

У статті обґрунтовується змістовий компонент професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у ЗВО України. Визначено, що змістовий компонент є системоутворювальним елементом професійної іншомовної підготовки. Змістом навчання є система знань, умінь і навичок, способів діяльності, форм поведінки, якими має оволодіти студент у процесі навчальної діяльності.

Визначено складники змісту професійної іншомовної підготовки майбутніх фахівців із туризмознавства в контексті формування іншомовної професійно-комунікативної компетентності, який включає предметний та процесуальний аспекти. Предметний аспект охоплює галузі спілкування (професійна, соціально-побутова, соціально-культурна, ділова), професійноорієнтовані навчальні комунікативні ситуації (співбесіда з працедавцем під час влаштування на роботу, переговори з іноземним партнером, організація туристичної подорожі, бронювання туру, обговорення туру з клієнтом, бронювання квитка на літак, бронювання готельного номеру, поселення в готель, вирішення можливих проблем у готелі, ресторані та інших), професійноорієнтовані теми («Історія туризму», «Індустрія туризму», «Види туризму», «Види відпочинку та відпочинкової діяльності», «Види транспорту», «Заклади розміщення туристів», «Підприємства харчування. Види ресторанів», «Туристичні

*© Івасів Н. С.